

Regler för affiliering

Beslutsfattare	Rektor
Ansvarig enhet	Personalenheten
Beslutsdatum	2023-12-06
Giltighetstid	Tills vidare (aktualitetsgranskas senast 2026)
Sammanfattning	Syftet med affiliering är att anknyta externa professorer och forskare till universitetet för att vidga universitetets och den affilierades kontaktnät och därigenom utveckla såväl forskningen inom akademien som kunskapsutbytet med det omgivande samhället. En affiliering medför inget anställningsförhållande utan har formen av ett etablerat samarbete mellan en extern professor/forskare och universitetet under en överenskommen period. I detta dokument beskrivs: förutsättningar för affiliering; åtaganden och ansvar för forskningsverksamhet; administrativa åtaganden och resurser; handläggning vid beslut om affiliering.

Regler för affiliering vid Göteborgs universitet

Bakgrund

Göteborgs universitet (GU) ser det som angeläget att på flera plan och i olika sammanhang öka det vetenskapliga utbytet både nationellt och internationellt. Detta kan ske bland annat genom att universitetet, utan att anställa, knyter ledande professorer och forskare från andra lärosäten, organisationer, myndigheter eller företag till sig, antingen som affilierad professor eller som affilierad forskare.

Syftet med ett beslut om affiliering är även att säkerställa att det arbete den affilierade utför i samverkan med universitetet sker i enlighet med gällande rätt och styrdokument tillämpliga vid GU.

Affiliering är inte en anställningsform utan en metod att fastställa ett etablerat samarbete mellan professorn eller forskaren och universitetet under en begränsad tid. Samarbetet kan ske till exempel genom deltagande i forskningsprojekt eller genom föreläsningar, seminarier och deltagande i konferenser.

Vad som sagts ovan gäller också avseende konstnärlig forskning.

Förutsättningar för affiliering

Former för affiliering och kompetenskrav

Vid GU kan man antingen vara affilierad professor eller affilierad forskare.

För att kunna antas som *affilierad professor* krävs att personen är anställd som professor vid ett annat lärosäte. Även professor emeritus/emerita från ett annat lärosäte kan komma i fråga.

För att kunna antas som *affilierad forskare* krävs avlagd doktorsexamen eller motsvarande kompetens¹ och att personen är anställd som lärare/forskare vid ett annat lärosäte eller bedriver forskning inom en annan organisation, myndighet eller företag.

Affiliering kan även medges en person som verkar inom andra områden än det rent akademiska, men som bedöms ha motsvarande vetenskaplig kompetens. Som exempel kan nämnas affiliering av en person inom konstnärligt område eller från verksamheter med klinisk verksamhet. En förutsättning för en sådan affiliering är att personen har en tillsvidareanställning vid den andra verksamheten.

Gränsdragning mot anställning

Affiliering får endast ske då det finns ett tydligt verksamhetsbehov att anknyta en viss person till lärosätet och en affilierad ska alltid anknytas till en institution/motsvarande vid universitetet.

Affiliering får inte användas för att täcka ett arbetskraftsbehov eller användas i ett anställningslikt förhållande. Inget arbetsrättsligt ansvar ska således åligga universitetet för de uppgifter som utförs inom ramen för affilieringen. I de fall ett arbetskraftsbehov finns ska tillämpliga förfaranden för anställning eller köp av tjänst användas.

En affilierad får inte inneha anställning vid GU samtidigt som affilieringen. Den affilierade ska alltid inneha anställning hos en annan arbetsgivare än GU och den affilierades arbetsgivare ska genom avtal godkänna

¹ Med motsvarande vetenskaplig kompetens avses dokumenterad utländsk examen som bedöms motsvara minst doktorsexamen.

affilieringen till universitetet och de förutsättningar som GU anser vara nödvändiga för att anknytningen ska kunna ske.

Varaktighet

Som utgångspunkt ska en affiliering gälla för en längre, men begränsad tid. Perioden bör normalt omfatta minst ett år och högst tre år åt gången. Affilieringen ska alltid omprövas senast efter en treårsperiod. I undantagsfall kan affiliering avse en kortare period, till exempel om affilieringen avser medverkan i ett tidsavgränsat projekt.

Ekonomisk ersättning

Ingen ersättning utgår från GU till den affilierade eller till den affilierades arbetsgivare. Ersättning för uppgifter som den affilierade utför inom ramen för affilieringen ska utges av den affilierades arbetsgivare inom ramen för ordinarie lön.

Ett beslut om affiliering innebär heller inget ekonomiskt åtagande från universitetets sida för de aktiviteter som utförs inom affilieringen, utöver kostnaderna för de faciliteter (arbetsplats, utrustning, med mera) som ställs till den affilierades förfogande. Det innebär att universitetet inte ersätter kostnader för resor eller ger ersättning för deltagande i olika aktiviteter inom eller utanför universitetet annat än i undantagsfall och då efter särskilt beslut av prefekt/motsvarande.

Avbryta affiliering

Universitetet har rätt att med omedelbar verkan besluta att avbryta en affiliering. Beslut om att avbryta en affiliering fattas av prefekt/motsvarande. En överenskommelse om affiliering får inte innehålla villkor som begränsar GU:s möjligheter att avbryta affilieringen. Situationer som kan föranleda att en affiliering avbryts kan till exempel vara ändrade förutsättningar, att anknytningen inte längre är aktuell, brister i samarbete och åtaganden, regelbrott eller att den affilierade själv vill avsluta affilieringen.

Åtaganden och ansvar för forskningsverksamhet

Berörd institution behöver vara medveten om den risk och det ansvar som en affiliering innebär då personer utför forskning i universitetets namn, samtidigt som möjligheter till arbetsrättsliga åtgärder saknas. Det kan aktualiseras vid exempelvis avvikelser från god forskningssed eller oegentlighet kopplad till forskningen. Om den affilierade inte har en annan arbetsgivare (affiliering av professor emeritus/emerita), kan denna risk ytterligare förstärkas.

Forskningshuvudmannaskap

I samtliga fall där forskningen sker inom ramen för affilieringen ska det säkerställas att GU kan ta ansvar för den forskning som utförs vid GU. Det innebär att det i varje forskningsprojekt och i andra situationer där forskning sker ska vara tydligt vem eller vilka som är medelsmottagare. Det ska även framgå vilken eller vilka organisationer som är forskningshuvudmän enligt etikprovningsslagen² och lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning³.

I de fall då en affilierad avser att söka medel genom GU för att bedriva forskning inom ramen för affilieringen ska medlen sökas genom berörd institution och GU ska vara medelsförvaltare samt forskningshuvudman – ensam eller gemensamt med den affilierades arbetsgivare. När en affilierad ingår i ett forskningsprojekt med

² Lag (2003:460) om etikprovning av forskning som avser människor

³ Lag (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning

en eller flera andra parter utöver GU ska ett uppdrags- eller samarbetsavtal avseende forskning finnas upprättat.

Hantering av forskningsdata

Forskningsdata ska hanteras enligt GU:s gällande regler och rekommendationer. Mer information finns på <https://medarbetarportalen.gu.se/service-stod/hantering-av-forskningsdata>. Vid publicering i Göteborgs universitets namn ska GU alltid garanteras tillgång till forskningsmaterialet.

Arkivering av forskningshandlingar

När GU är forskningshuvudman ska forskningshandlingar (forskningsdata och administrativa handlingar som rör forskningsprojektet) förvaras och arkiveras vid GU enligt universitetets dokumenthanteringsplan. Berörd institution ansvarar för att så sker.

Rätt till forskningsresultat

Den affilierades arbete ska anses utföras inom ramen för dennes anställning. Då den affilierade inte är anställd vid GU omfattas denne inte av lärarundantaget i lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar.

Rätt till resultat som genererats av den affilierade, själv eller tillsammans med annan, tillfaller rättighetsinnehavaren enligt lag, eventuella kollektivavtal eller andra överenskommelser.

Universitetet ska eftersträva en oåterkallelig och icke-exklusiv rätt, det vill säga licens, för icke-kommersiell forskning och undervisning till sådana resultat som har genererats inom ramen för en affiliering. Forsknings- och innovationskontoret erbjuder juridiskt stöd för hur rättigheter kan regleras i avtal.

Publicering

All information och samtliga resultat som genereras inom ramen för affilieringen ska som utgångspunkt publiceras i enlighet med vetenskaplig praxis och där så är relevant fritt kunna nyttjas i GU:s undervisnings-, utvecklings- och forskningsarbete. GU ska anges som medverkande/forskningshuvudman eller motsvarande vid publicering.

I samband med publicering av resultat som skapats inom ramen för affilieringen ska den affilierades anknytning till GU tydligt anges. Adresser vid vetenskaplig publicering ska anges i enlighet med universitetets regler och namnet på berörd institution ska framgå. Alla publikationer som tas fram inom ramen för affilieringen ska registreras i databasen GUP.

Sekretess

En affilierad kan omfattas av tystnadsplikt i enlighet med 2 kap. 1 § punkt 3 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL) om den affilierade kan anses delta i GU:s verksamhet. Sektionen för förvaltningsjuridik erbjuder stöd i frågor som rör bedömning av om en person omfattas av den lagreglerade tystnadsplikten eller inte.

Administrativa åtaganden och resurser

Myndighetsutövning

En affilierad är inte anställd vid universitetet och kan därmed inte företräda GU med bindande verkan och får inte utföra uppgifter för GU:s räkning som innebär myndighetsutövning, som till exempel att examinera studenter.

Kommunikation

Vid affiliering ska GU:s regler för användande av universitetets varumärke tillämpas. Affilieringen ska tydligt framgå intern och extern kommunikation.

Tillgång till universitetets resurser

En affilierad kan erbjudas tillgång till den forskningsinfrastruktur som finns vid universitetet. Detta kan innefatta x-konto, e-postadress, tillgång till biblioteksresurser, administrativt stöd vid den aktuella institutionen eller att den affilierade genom institutionen kan få möjlighet att ansöka om externa forskningsmedel.

Tillgång till universitetets resurser sker efter beslut av prefekt vid den institution den affilierade är anknuten till. Beslutet ska tas beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Prefekt ansvarar för att tillgång till universitetets resurser tas bort i samband med att affilieringen upphör.

Då den affilierade inte är anställd sker tillhandahållande av x-konto genom person- och organisationsplattformen POP. Tillhandahållandet sköts av den berörda institutionens POP-administratör.

I de fall en affilierad vistas i GU:s lokaler har GU arbetsmiljöansvar i enlighet med gällande arbetsmiljölagstiftning.

Handläggning

Förslag om affiliering

Prefekt/motsvarande har rätt att föreslå kandidater för affiliering. Förslaget ska innehålla:

- Ärendemening där det tydligt framgår om ärendet gäller en antagning som affilierad professor eller affilierad forskare.
- Personuppgifter, CV, publikationslista och arbetsgivare.
- Vilken omfattning och tidsperiod affilieringen avser.
- En beskrivning av det planerade samarbetet och affilieringens nytta för universitetet.
- Skriftligt medgivande från den föreslagna personen och i förekommande fall dennes arbetsgivare.
- Uppgifter om i vilken utsträckning fakulteten/institutionen avser att ställa arbetsrum och utrustning med mera till förfogande.
- Bekräftelse av att institutionen, vid behov, tecknar erforderlig försäkring hos Kammarkollegiet.

Förslag till affilierad professor bereds i lärarförslagsnämnd enligt fakultetens anvisningar. Rektor beslutar om antagning som affilierad professor efter förslag från dekan.

Förslag till affilierad forskare bereds enligt fakultetens anvisningar. Dekan beslutar om antagning som affilierad forskare efter förslag från prefekt.

Avtal om affiliering

Avtal mellan GU, den affilierade och den affilierades arbetsgivare ska i samband med varje enskilt beslut om affiliering tecknas i enlighet med framtagna mall som tillhandahålls av Personalenheten.

Registrering av affiliering

Handlingar i ärendet om affiliering ska diarieföras i Gudok i enlighet med GU:s dokumenthanteringsplan.

Den affilierade personen ska registreras i person- och organisationsplattformen POP av institutionens POP-administratör.